

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ТЕРНОВІК ТА ІНШІ ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF TERNOVIK AND OTHERS v. UKRAINE)**

(Заява № 19430/06 та 19 інших заяв)

РІШЕННЯ

*This version was rectified on 5 June 2013
under Rule 81 of the Rules of Court*

СТРАСБУРГ

11 квітня 2013 року

Це рішення є остаточним, але може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Терновік та інші проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи комітетом, до складу якого увійшли:

Боштьян М. Зупанчіч (*Bostjan M. Zupancic*), Голова,

Енн ПауерФорд (*Ann PowerForde*),

Хелена Єдерблом (*Helena Jaderblom*), судді,

та Стівен Філліпс (*Stephen Phillips*), заступник Секретаря секції,

після обговорення за зачиненими дверима 19 березня 2013 року зазначив, що основні питання, які містяться в заявах, є предметом усталеної практики Суду (див. рішення у справі «Юрій Миколайович Іванов проти України» (*Yuriy Nikolayevich Ivanov v. Ukraine*), заява № 40450/04 від 15 жовтня 2009 року),

постановляє таке рішення, що було ухвалено в той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу розпочато за 20 заявами, поданими до Суду проти України відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянами України, крім заявника за заявою № 64583/09, який є громадянином Російської Федерації. Їхні особисті дані наведені у доданій таблиці (далі — заявники).

2. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — пан Назар Кульчицький.

3. 4 лютого 2013 року Уряд Російської Федерації повідомив Суд, що він не бажає скористатися своїм правом відповідно до підпункту 1 статті 36 Конвенції щодо участі в провадженні у Суді, яке стосується вищезазначеної заяви.

4. Заяви, які в основному стосуються тривалого невиконання рішень національних судів, ухвалених на користь заявників, у різні дати були направлені Уряду.

5. У різні дати Уряд направив Суду низку односторонніх декларацій з метою вирішення питань, які стосувались невиконання рішень. Уряд просив вилучити ці заяви з реєстру справ відповідно до підпункту «с» пункту 1 статті 37 Конвенції на підставі декларацій. Суд розглянув ці декларації та вирішив відхилити пропозицію Уряду.

ФАКТИ**ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

6. У дати, зазначені в доданих таблицях, національні суди ухвалили рішення, відповідно до яких заявники мають право на різні суми відшкодування або на вчинення певних дій на свою користь. Рішення набрали законної сили та підлягали виконанню. Однак заявники не домоглися виконання рішень у встановлений строк через невжиття органами влади конкретних бюджетних або регуляторних заходів і введення мораторію на вилучення та продаж майна, що належить державним або контрольованим державою підприємствам.

7. За винятком заяв №№ 25358/06, 1777/08, 20895/09 та 64583/09, в яких рішення, ухвалені на користь заявників, були виконані 2 червня 2011 року, 18 квітня 2008 року, 9 липня 2009 року та 18 січня 2011 року, у всіх інших заявах рішення національних судів не були виконані в повному обсязі.

8. Деякі заявники також подали скарги стосовно фактичних та правових питань, не пов'язаних з вищезгаданими питаннями невиконання рішень.

ПРАВО

I. ОБ'ЄДНАННЯ ЗАЯВ

9. Враховуючи подібність основних питань права, що порушуються у заявах, Суд вважає за необхідне об'єднати їх.

II. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТЕЙ 6 ТА 13 КОНВЕНЦІЇ ТА СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

10. Заявники скаржились на тривале невиконання рішень, ухвалених на їхню користь, та на відсутність ефективних засобів юридичного захисту щодо цих скарг. Вони прямо або по суті посилались на статті 6 та 13 Конвенції та статтю 1 Першого протоколу до Конвенції, які передбачають:

Стаття 6

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...».

Стаття 13

«Кожен, чиї права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

Стаття 1 Першого протоколу до Конвенції

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права...

Кожен, чий права та свободи, визнані в цій Конвенції, було порушено, має право на ефективний засіб юридичного захисту в національному органі, навіть якщо таке порушення було вчинене особами, які здійснювали свої офіційні повноваження».

11. Суд зазначає, що вищезгадані скарги заявників не є явно необґрунтованими у розумінні підпункту «а» пункту 3 статті 35 Конвенції. Суд також зазначає, що вони не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Таким чином, вони мають бути визнані прийнятними.

12. Суд вбачає, що рішення, ухвалені на користь заявників, не були виконані своєчасно, відповідальність за що несе держава.

13. Беручи до уваги свою усталену практику з цього питання (див. згадане вище рішення у справі «*Юрій Миколайович Іванов проти України*» (*Yuriy Nikolayevich Ivanov*), пп. 56–58 та 66–70), Суд вважає, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції у зв'язку з тривалим невиконанням рішень, ухвалених на користь заявників. Суд також вважає, що було порушення статті 13 Конвенції, оскільки заявники не мали ефективного засобу юридичного захисту, за допомогою якого вони могли б отримати відшкодування шкоди, завданої таким невиконанням.

ІІІ. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ КОНВЕНЦІЇ

14. Деякі заявники подали інші скарги за Конвенцією, які Суд ретельно розглянув. У світлі всіх наявних матеріалів та настільки, наскільки вони охоплюються його компетенцією, Суд доходить висновку, що вони не виявляють будь-яких ознак порушень прав і свобод, передбачених Конвенцією чи протоколами до неї.

15. Таким чином, ці скарги є явно необґрунтованими та мають бути відхилені відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

ІV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

16. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише

часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

17. У цій справі, беручи до уваги попереднє рішення з цього питання (див. рішення у справі «Харук та інші проти України» (*Kharuk and Others v. Ukraine*) [Комітет], заява № 703/05, п. 25, від 26 липня 2012 року), Суд вважає обґрунтованим та справедливим призначити 3000 євро кожному заявнику у заявах, що стосуються невиконання рішень тривалістю більше трьох років та 1500 євро кожному заявнику в інших заявах. Зазначені суми є відшкодуванням будь-якої матеріальної і моральної шкоди, а також компенсацією судових та інших витрат.

18. Суд також зазначає, що держава-відповідач повинна виконати рішення, які залишаються невиконаними.

19. Суд вважає за належне призначити пеню виходячи з граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Вирішує* об'єднати заяви.

2. *Оголошує* прийнятними скарги заявників за пунктом 1 статті 6, статтею 13 Конвенції та за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції щодо тривалого невиконання рішень, ухвалених на їхню користь, та щодо відсутності ефективних засобів юридичного захисту стосовно їхніх скарг, а решту скарг у заявах — неприйнятними.

3. *Постановляє*, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції та статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

4. *Постановляє*, що було порушення статті 13 Конвенції.

5. *Постановляє*, що:

(а) держава-відповідач має виконати рішення національних судів, ухвалені на користь заявників, які залишаються невиконаними, та сплатити протягом трьох місяців 3000 (три тисячі) євро кожному заявнику або його/її спадкоємцю у заявах, наведених у таблиці Додатка 1, та 1500 (одна тисяча п'ятсот) євро заявнику за заявою, наведеною у Додатку 2, що є відшкодуванням матеріальної та моральної шкоди, а також компенсацією судових та інших витрат разом з будь-якими податками, що можуть нараховуватись на ці суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу;

(b) зі впливом зазначеного тримісячного строку і до остаточного розрахунку на ці суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 11 квітня 2013 року відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Стівен ФІЛЛІПС
(Stephen Phillips)
Заступник Секретаря

Бошт'ян М. ЗУПАНЧИЧ
(*Bostjan M. Zupancic*)
Голова

ДОДАТОК 1
(невиконання тривалістю понад три роки)

№	Номер заяви, дата подання	П. І. Б. заявника, дата народження (якщо є відомості)	Відповідне рішення національного суду
1	19430/06 20/04/2006	ТЕРНОВІК Василь Олександрович, 18/01/1960 Новгородівка	17 вересня 1998 року, Новгородівський міський суд Донецької області
2	25358/06 30/05/2006	ДЯБЕЛКО Василь Григорович, 14/02/1956 Суми	11 серпня 2005 року, Ковпаківський районний суд м. Суми
3	2555/07 13/12/2006	ЗВЕНИГОРОДСЬКИЙ Валерій Іванович, 09/07/1951 Кіровоград	21 серпня 2001 року, Ленінський районний суд м. Кіровограда
4	2560/07 13/12/2006	ПРОЖЕНКО Анатолій Васильович, 26/08/1940 Павлиш ТОМИЛО Володимир Анатолійович, 08/09/1963 Павлиш	Заявник 1 21 серпня 2001 року, Ленінський районний суд м. Кіровограда Заявник 2 21 серпня 2001 року, Ленінський районний суд м. Кіровограда

№	Номер заяви, дата подання	П. І. Б. заявника, дата народження (якщо є відомості)	Відповідне рішення національного суду
5	39111/07 08/08/2007	КОПЕЙКО Михайл Вікторович, 04/02/1976 Макіївка	19 вересня 2005 року, Гірницький районний суд м. Макіївки
6	1777/08 30/12/2007	БОБРОВСЬКИЙ Сергій Олександрович, 13/02/1964 Маріуполь	5 липня 2004 року, Приморський районний суд м. Маріуполя
7	4988/08 24/12/2007	ТИТАРЕНКО Віктор Геннадійович, 13/07/1974 Великі Бубища	16 червня 2005 року, Краснолуцький міський суд Луганської області
8	13791/08 05/03/2008	СКОБІНА Ольга Миколаївна, 07/02/1960 Вахрушево	12 травня 2005 року, Краснолуцький міський суд Луганської області
9	25997/08 15/05/2008	ЛУКІЧЬОВ Володимир Леонідович, 17/09/1961 Севастополь БЕЛКІНА Людмила Михайлівна,	Заявник 1 26 листопада 2007 року, Гагарінський районний суд м. Севастополя Заявник 2 26 листопада 2007 року, Гагарінський районний суд м. Севастополя

№	Номер заяви, дата подання	П. І. Б. заявника, дата народження (якщо є відомості)	Відповідне рішення національного суду
		17/12/1947 Севастополь	
10	27005/08 27/05/2008	ЮРЧЕНКО Наталія Володимирівна, 02/03/1982 Козелець	12 листопада 2007 року, Козелецький районний суд Чернігівської області
11	27421/08 16/05/2008	КРУПА Василь Миколайович, 16/09/1982 Уторопи	11 січня 2006 року, Коломийський міськрайонний суд ІваноФранківської області
12	27897/08 03/06/2008	ПРОКОПЕНКО Ігор Федорович, 10/04/1967 Конотоп	6 листопада 2007 року, Конотопський міськрайонний суд Сумської області
13	42269/08 13/08/2008	КОЧУРА Василь Петрович, 12/08/1929 Торез	31 січня 2002 року, Торезький міський суд Донецької області
14	60798/08 26/11/2008	САМУСЬ Андрій Ігорович, 29/10/1963	9 червня 2003 року, Апеляційний суд м. Києва

№	Номер заяви, дата подання	П. І. Б. заявника, дата народження (якщо є відомості)	Відповідне рішення національного суду
		Київ	
15	23248/09 06/04/2009	МАЖАРОВ Петро Іванович, 26/04/1938 Київ	13 червня 2007 року, Оболонський районний суд м. Києва
16	64583/09 17/11/2009	ЩЕГОЛЬКОВ Владислав Євгенович, 22/10/1962 Вороніж	4 квітня 2007 року, Гагарінський районний суд м. Севастополя
17	21509/10 30/03/2010	ГЕРАСЬКО Анатолій Олексійович, 18/07/1950 Першотравневе	2 квітня 2008 року, Вищий адміністративний суд України
18	43535/10 06/07/2010	РОДІЧЕВ Рюрік Петрович, 26/02/1937 Красний Луч	30 травня 2007 року, Краснолуцький міський суд Луганської області
19	56208/10 07/09/2010	ШКАРІНА Людмила Володимирівна, 26/03/1956 Вахрушево	15 липня 2005 року, Краснолуцький міський суд Луганської області

ДОДАТОК 2
(невиконання тривалістю менше трьох років)

№	Номер заяви, дата подання	П. І. Б. заявника, дата народження (якщо є відомості)	Відповідне рішення національного суду
1	20895/09 08/04/2009	ДМИТРЕНКО Микола Іванович, 17/04/1956 Черкаси	13 серпня 2007 року, Придніпровський районний суд м. Черкаси

